

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

"RHEAS" KOMMANDOBRYGGA UNDER SLUSSNINGEN I TROLLHÄTTAN. — H. 8. D:S STOCKHOLMSFOTOGRAF.

18:DE ÅRG.

DEN 5 NOVEMBER 1916

N:o 6

After portrait.

Klubb: Bengt Sjöbergare.

Smitt-Rosenqvist

ERNST LÖNEGREN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Gottlands biskop, den lika ståtliga som lärde och fromme Henning von Scheele har hittills pläggat öfverbringa den svenska moderkyrkans hälsningar till dotterkyrkan i Nya världen: Augustanasynoden. Enligt uppgifter i prässen skall den snart åttioårige stiftsherden dock nu draga sig för en ny färd öfver Atlanten och till hans efterträdare som kyrkligt sändebud vara bestämd biskopen öfver Hernösands stift E. F. Lönegren.

Ernst Frithiof Lönegren är född i Stockholm den 15 juli 1862 och son till dåvarande tullpackhusbokhållaren, sedermera efter hvarannat statsrådet och generaltulldirektören Gustaf Walter Leopold Lönegren därstädes. Modern var Sofia Karolina Vilhelmina Bodman. Efter att ha aflagt mogenhetsexamen vid högre allmänna läroverket i Norrköping, dit fadern året efter hans födelse vunnit befordran som tullförvaltare, kom han 1881 som student till Lund, där han med iver hängaf sig åt teologiska studier. Efter att 1883 ha aflagt teologisk-filosofisk examen undergick han år 1886 den teoretiska och 1887 den praktiska examen för inträde i prästembetet samt prästviges sistsnämnda år för tjänstgöring i Linköpings stift.†

Utrustad med utmärkta predikogåttvor och varmt hängifven sitt prästerliga kall gick Lönegren en snabb befordringsbana till mötes. Sin första tjänstgöring hade han i stiftsstadens, där han verkade som fängelsepredikant ända till 1895 och äfven rönt utmärkelsen att 1889 af biskop Cornelius kallas till vice pastor i dennes prebendepastorat Kärna. År 1893 valdes han till komminister i S:t Lars' församling i hemstaden Norrköping, men tillträdde icke befattningen. I maj följande år kallades han nämligen af patronus till innehafvare af kyrkoherdeembetet i Öved af Lunds stift, som han tillträdde år 1896. På denna plats stannade han dock ej länge. Redan 1898 kallades han nämligen till ett nytt och betydelsefullt verksamhetsområde af delvis annan art än det tidigare, i det han nämligen utsågs till föreståndare för Svenska diakonissanstalten å Ersta efter dess samma år allidne skapare och ledare under trettioett års tid, dr J. C. Bring.

Det var en i hög grad framgångsrik och välsignelsebringande verksamhet Lönegren utförde under det tiotal år han innehade denna post. Vid hans tillträde af denna uppgick antalet "systrar" till 211, när han afgick hade denna siffra vuxit till 296, inberäknade profsystrar, men oberäknadt ett fyrtiotal elever. Äfven i yttre anstalter erfor verksamheten en glädjande utveckling. Ett nytt sjukhus uppfördes på Erstahöjden med plats för 100 patienter och inrymmande äfven en större poliklinik, operations- och röntgenafdelning m. m. Vidare växte en hel rad filialer fram i olika delar af landet. Invid Halmstad anlades Nissabo sjukhem, i Södermanland Sjötorps skyddshem, i Småland Wiebäckshem; i själfva verket ett helt komplex, omfattande ett hvilohem, ett sanatorium för bröstsjuka diakonissor, ett vårdhem för minderåriga förbrytare o. s. v. Hvad som härvid icke minst utmärkte Lönegren var hans stora förmåga som organisatör. Egentligen tillkom det föreståndaren att utöfva prästerlig verksamhet och leda diakonissornas undervisning. Men ej nöjd härmed tog Lönegren på sina axlar en stor del af den börd, som förut ähvilat styrelsen, i det han äfven grep sig an med den praktiska organisationen af verksamheten. Vid hans afgång voro meningarna icke delade därom, att anstaltens utveckling icke blott varit sällsynt storartad under hans förestån-

daretid, utan äfven därom, att detta till väsentlig del berodde på hans föreståndaregärning.

Under tiden var Lönegren verksam äfven som skriftställare. Utom predikningar, betraktelser och mindre uppsatser i det af honom 1899—1909 utgifna "Olivebladet" m. fl. tidskrifter utgaf han äfven från trycket en hel del smärre religiösa arbeten. Hans framstående predikogåttvor föranledde 1906 hans utnämning till e. o. hofpredikant och hans solida personliga egenskaper hade till följd, att Stockholms prästerskap, inom hvilket han allt från sin ankomst till hufvudstaden varit en verksam och intresserad medlem, under de senare åren af hans stockholmsvistelse valde honom till sin ordförande.

Det kan icke förvåna, att prästerskapet i de olika stiftens när det gälde att utse nya stiftsherder, hade sina blickar riktade på en man med Lönegrens utmärkta förmåga i olika hänseenden. Redan år 1907 uppfördes han på tredje förslagsrummet till biskopsstolen i hembygdsstiftet och två år senare ställde det äldre af de norrländska stiftens vid ledigheten efter den stridbare Martin Johansson främst på sitt biskopsförslag den fromme och praktiskt kloke diakonissanstaltsföreståndaren. Han vardt ock 1909 af k. mt. utnämnd till biskop öfver Härnösands stift och kyrkoherde i Härnösand. På hans eget initiativ har emellertid sedermera kyrkoherdebefattningen skiljts från biskopsstolen och förvandlats till en själfständig domprostsyssla.

Äfven som biskop har Lönegren lagt i dagen de goda egenskaper, som präglade hans gärning som ledare af diakonissanstalten. Samma lefvande förkunnelse, samma organisatoriska händighet, samma praktiska blick, som där gjorde honom älskad och vördad, ha följt honom på hans visitationsresor i det trots delningen alltför vidsträckt stiftet. Han har ej låtit mycket tala om sig, men redligt och allvarligt fullgjort sitt viktiga ämbetes plikter. Missionen har allt sedan studentåren i honom en varm vän och han är styrelseledamot i Svenska missionsällskapet. Detta är han äfven i samfundet Pro fide et christianismo ("för tron och kristendomen") och i Svenska diakoniss-ällskapet. För tidens lekmanarörelser hyser han full förståelse och särskildt förtjänar måhända erinras därom, att hans jungfrutal som själfskrifven ledamot af kyrkomötet år 1909 deklarerade hans arnlutning till krafvet på allmänt rusdrycksförbud. Han hade visserligen icke velat underskrifva den i ärendet väckta motionen, därför att han kände en viss tvekan, huruvida den i den afattning den fått kunde sägas tillhöra kyrkomötets befogenhet. Men han instämde i dess syfte för att därmed angifva, att han, om det vore möjligt, gerna ville se det nykterhetsintresse det gällde främjadt och äfven af kyrkomötet behjärtadt. Och han framhöll till yttermera visso, att han icke blott ansåge, att nykterhetsrörelsen vore en rörelse inom kyrkan, utan menade, att äfven kyrkan själf hade intresse af att fatta den så och icke ställa den utanför eller ännu mindre se den ställd utanför kyrkan. Att han f. ö. inom kyrkomötet lifligt intresserat sig för diakoni-väsendets utveckling, faller nästan af sig själf: det var ock han, som vid 1909 års kyrkomöte formulerade den då nyinrättade svenska kyrkans diakonistyrelsens uppgift: "att i samarbete med präster och lekmän inom församlingarne och i samförstånd med stiftsstyrelserna verka för en rikare utveckling af församlingslifvet och den kristliga kärleksverksamheten inom den svenska kyrkan".

Det kan tryggt sägas, att våra amerikanska bröder i biskop Lönegren skola möta en god representant för det bästa i modernt, svenskt kyrkolif.

DEN KUNGLIGA INVIGNINGEN I TROLLHÄTTAN.

H. 8. D. s. Stockh.-fotograf.

PÅ VÄG TILL TROLLHÄTTAN:

I LILLA EDET:

1. Det kungliga extratåget ankommer till Lilla Edet.

2. Konungen, åtföljd af prinsessan Ingeborg och prins Vilhelm samt närmast bakom, landshöfdingen, frih. Lagerbring och vattenfallsdirektören, öfverste Hansen, lämna stationen.

3. De kungliga personerna bese regleringsdammen vid Lilla Edet under öfverste Hansens ledarskap.

OMSLAGSVIGNETTEN visar en vacker bild af Polhems sluss i Trollhättan, en enkel minnesgård åt den främste föregångsmannen till det nu fullbordade storverket.

Med fullt erkännande åt Trollhättans egna fotograf i Stockholm att enbart för vår tidning taga en serie bilder. Därigenom kan H. 8. D. bjuda bilder som äro olika alla andra tidningars.

fer har H. 8. D. dock vid detta tillfälle begagnat K. Vattenfallsstyrelsens inbjudan till redaktionen genom att sända sin egen skicklige fotograf i Stockholm att enbart för vår tidning taga en serie bilder. Därigenom kan H. 8. D. bjuda bilder som äro olika alla andra tidningars.

H. 8 D:n STOCKHOLMSFOTOGRAF.

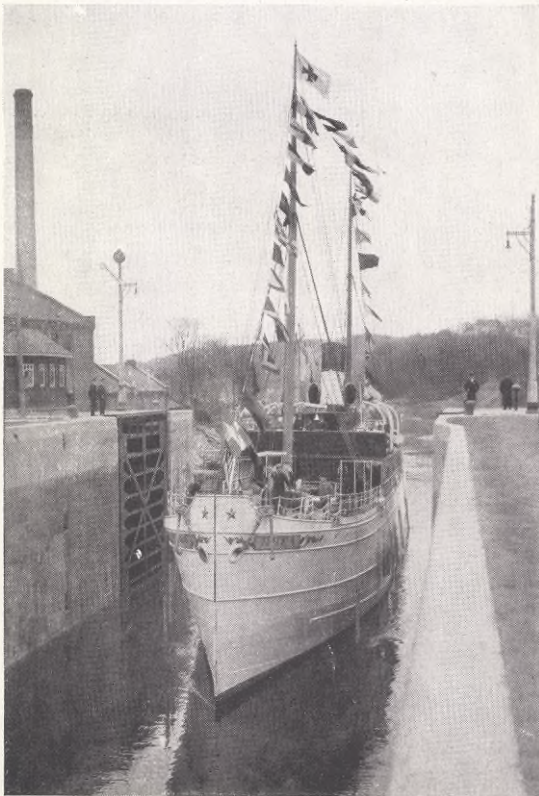
VID STRÖMS SLUSSAR: Disponenten Hellström, chef för Inlands nya pappersfabriks a.-b., hälsar de kungliga vid Ström.

Klicka: Kon. A.-B. Bengt Ståfersparre, Sjöms—Öb.

DEN NYA TROLLHÄTTEKANALEN.

När den 25 oktober detta år ett nytt steg togs mot förvandlandet af Sveriges största insjö till i kommunikationshänseende en vik af världshavet,

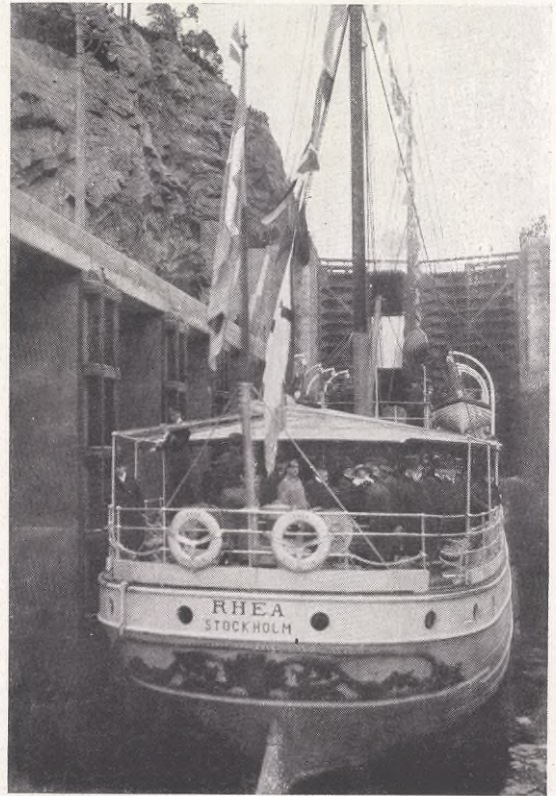
innebar detta endast ett fullföljande af en handelspolitisk tanke, som såvidt känt först uttryckts af den myndige Linköpingsbiskopen Hans Brask: en vattenväg från Götaälfvens mynning fram genom Väneren och Vättern vore medlet att frigöra Sverige

H. 8 D:n STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Ång. "Rhea" med de kungliga och inbjudna passerar nya slussen vid Ström.

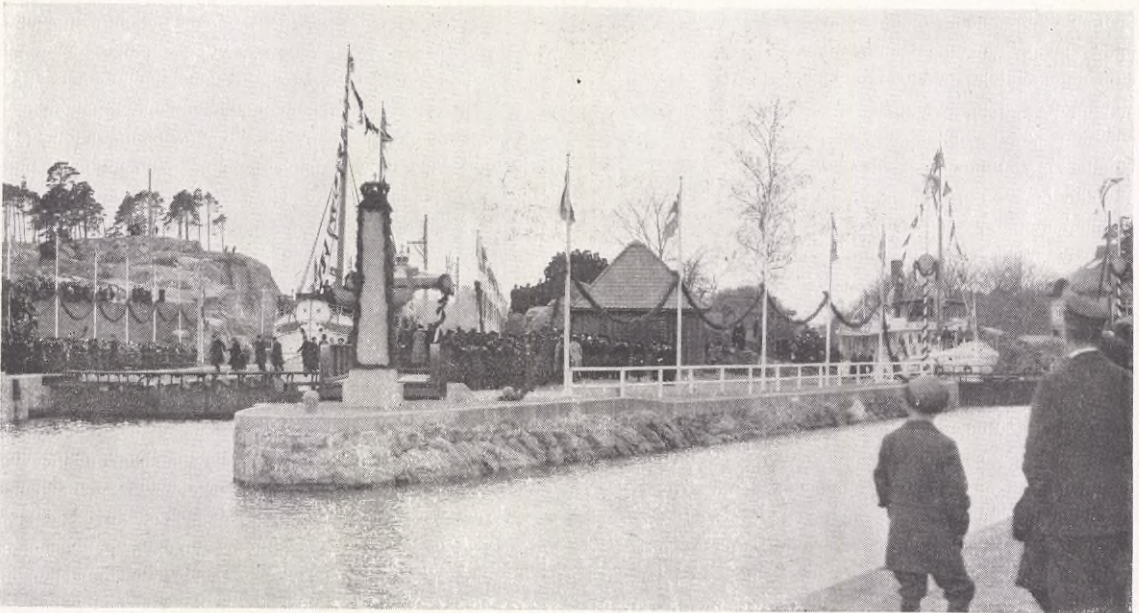
Klicka: Bengt Ståfersparre

H. 8 D:n STOCKHOLMSFOTOGRAF.

I nedersta slussen vid Trollhättan.

Klicka: H. 8 D:n Ståfersparre

H. & D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

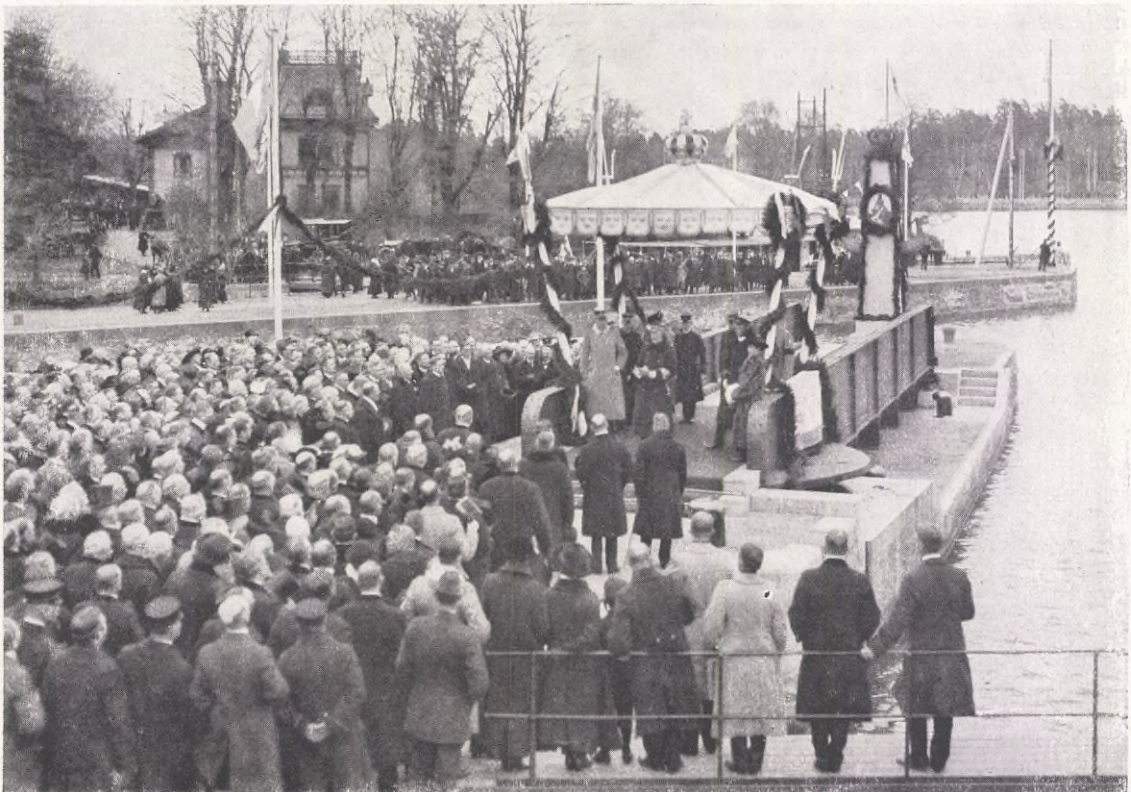
Klické: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre, Söln-Gö.

SLUSSARNE VID ÅKERSJÖ. T. v. "Rea" i den nya slussen, t. h. "Ceres" i den gamla slussen.

från beroendet af Danmark i Öresund och af de Wendiska städerna (Lübeck och Hansan) i Östersjön. Både Gustaf Riksbyggmästaren och hans söner ägnade tanken sina varma sympatier och Carl IX påbjöd år 1604 anläggningen vid Lilla Edet af den första slussen: i början af 1607 synes

den ha varit färdig att tagas i bruk. Det var likaledes på Carls initiativ den af honom uppkallade Karls graf mellan Vänern vid Vassbottnen och Göta älfis lopp nedanför dess öfversta fall vardt påbörjad.

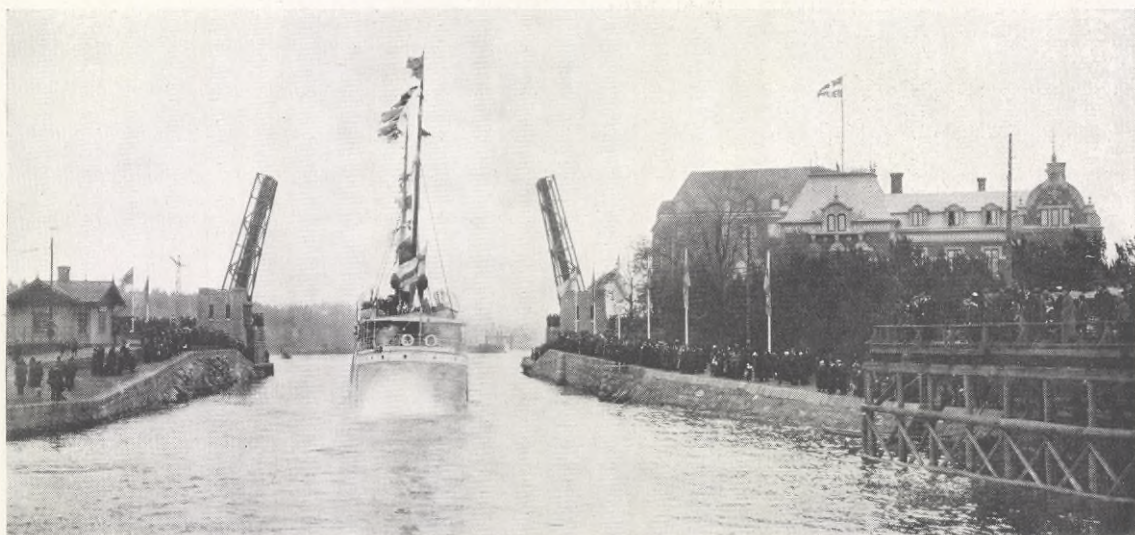
Tekniken hade emellertid ännu icke uppnått en ståndpunkt, som tillät det stora verkets utförande,

H. & D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klické: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre, Söln-Gö.

INVIGNINGSPLATSEN VID ÅKERSJÖ, tagen då konungen håller invigningstalet.

H. 8 D11 STOCKHOLMSFOTOGRAF. "RHEA" PÅ VÄG TILL TROLLHÄTTE STAD EFTER INVIGNINGEN.

Klith: Bengt Sjöström.

och hvad värre var, Sverige saknade ännu tekniker. Behovet vardt ock mindre kännbart, sedan först tyskarnes välde på Östersjön brutits och där-efter Sverige kommit i besittning af Öresunds ostkust. Besvärande var det dock alltjämt för handeln att nödgas begagna sig af landtransport förbi fallen, och när Sverige i Christopher Polhem fick sin förste ingenjör, hörde kanalanläggningen genom Sverige från Norrköping till Göteborg till de uppdrag, som anförtroddes honom. Som så mycket annat under Carl XII:s tid stannade det emellertid vid ansatser, på hvilka skottet vid Fredrikshall obevekligt gjorde ända. När frågan vid 1700-talets midt återupptogs, kom en olyckshändelse i vägen för arbetets fullbordan och det var först den 14 augusti 1800, som den första sam-

manhängande vattenvägen mellan Väneren och Västerhafvet kunde öppnas för trafik, efter att — som det å minnestafflan heter — "i mer än 200 år" ha varit "föremål för Svea konungars omsorg".

Det var egentligen först efter denna första Trollhättekanals öppnande, som man riktigt blef på det klara med en dylik vattenvägs betydelse. Den banade vägen för Baltzar von Platens storverk, Göta kanal, som genom sina större mått i sin ordning återverkade på Trollhättekanalen. Från sitt ursprungliga djup på 6 à 7 fot på slusströskeln blef den nu ombyggd till 10 fots djup. Den ombyggda kanalen var färdig att högtidligen öppnas den 5 juni 1844. Ett årtionde senare började i Sverige järnvägsbyggandets æra. Det kunde nu synas, som om de konstgjorda vattenvägarne tid var

H. 8 D11 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

STADSFÜLLMÄKTIGES ORDFÖRANDE, KYRKOHERDE STENSTRÖM, HÄLSAR KONUNGEN.

Klith: Kem. A.-B. Bengt Sjöström, Sthlm.-Gbg.

GENERALDIREKTÖR F. V. HANSEN, chef för K. Vattenfallsstyrelsen, f. d. öfverste vid V. o. V.-byggnadskåren, planläggare och högste ledare af det nu så lyckligt avslutade stora kanalarbetet vid Trollhättan. Foto efter den af civilingeniör J. Lindh utförda porträttbysten som i dagarne öfverlämnats till Vattenstyrelsen af nuvarande och f. d. styrelseledamöter samt är afsedd att pryda styrelsens sessionsrum i Trollhättan.

anslog riksdagen 1910 de nödiga medlen för kanalens fördjupande till 4 meter eller 13½ fot d. v. s. dubbla det ursprungliga djupet. Slussar och andra konstbyggnader hafva emellertid utförts för fartyg med 5 meters djupgående. Utan alltför stora kostnader kan alltså Väneren inom kort bli tillgänglig för äfven mycket stora fartyg. Ty att en ytterligare fördjupning inom en icke alltför aflägsen framtid förestår, är det ingen, som betvivlar.

I två olika afseenden torde den nya Trollhättekanalen ha utöfvat ett inflytande, som sträcker sig öfver dess omedelbara räckvidd. För det första föranledde beslutet om dess utbyggande Inlandsbanans afslutning vid Väneren i stället för dess utsträckning till Västerhavet. Hela det öfre Sveriges västhälf har här fått sin närmaste utfartsväg. För det andra har denna kanalbyggnad otvivelaktigt betydelse också som pionjär för andra. Svensk ingenjörkonst har ådagalagt att den icke blott mäktar de tekniska problem, som äro förenade med ett arbete af detta slag, utan äfven att den förstår att kalkylera tillförlitligt. Trots delvis ogynnsamma terrängförhållanden, alla krigstidens svårigheter och prisförhöjningar har arbetet — såsom verkets chef icke utan berättigad själikänsla framhöll — kunnat slutföras i hufvudsak enligt uppgjord plan och för en kostnad, som endast föga öfverstiger den 8½ år tidigare beräknade. Sådant ingifver förtroende, och det lider knappast något tvifvel, att äfven denna nya Trollhättekanal endast är första ledet i ett helt nytt vattenledsystem i vårt land.

Invigningen af Trollhätte kanal försiggick den 25 okt. under de högtidligaste former, hedrad med konungens höga närvaro. Rönande den lifligaste anslutning af befolkningen i de af den nya farleden berörda och gynnade trakterna, samt af hela den svenska prässen hälsad som en för Sveriges samfärdselväsen utomordentligt betydelsefull och för hela landet lyckosam tilldragelse.

förbi, hälst i vårt land, där dessa under långa delar af året tack vare isbeläggning äro olramkomliga. Erfarenheten lade emellertid i dagen, attsäckre var förhållandet. Det visade sig snart, att olika gods- slag föredrogo olika transportsätt. Trots järnvägarne ökades de på kanalen transporterade godsmängderna så godt som årligen och en vacker dag stod det klart, att en ombyggnad åter var af nöden. Efter halftan- nat årtionde afförberedande arbeten

Konungen, åtföljd af hertigen af Södermanland och hertigparet af Västergötland, anlände invigningsdagens morgon till Göteborg med extratåg, med hvilket följde äfven en till högtidligheten inbjuden stor och lysande samling gäster, bland hvilka märktes statsråden von Sydow, Wennersten och Broström som representanter för regeringen, cheferna för flertalet centrala ämbetsverk samt för öfrigt ett stort antal af vårt lands på olika områden mest bemärkta män.

Efter en timmes uppehåll i Göteborg, hvarunder konungen kvardröjde i sin vagn, fortsatte det kungliga extrataget, åtföljd af ännu ett extratåg med gäster från Göteborg, Göta elf-dalen uppåt. Färden gick genom solbelysta nåder utmed floden förbi de här belägna, för dagen rikt flaggsmyckade stora industriella verken, skeppsvarven och många små blomstrande samhällena fram till Lilla Edet, slutpunkten för järnvägsresan. Från stationen, där landshöfdingen i Elfsborgs län K. S. Husberg tillika med kommunalnämndens medlemmar voro till mötes, begaf sig konungen, varmt hylad af de tillstädeskomna stora folkskarorna, och åtföljd af de kungliga personerna samt öfriga fästdeltagare öfver slussbyggnad till Ström och mottogs här af landshöfdingen i Göteborgs och Bohus län friherre G. Lagerbring samt representanter för Hjärtums och Västerlanda socknar.

Vid Ström lågo väntande Sveablagets kustångare "Rhea" samt kanalbåtarna "Ceres" och "Trollhätte Kanal", hvilka nu samtidigt gled in i den första af den nybyggda ledens sex stora slussar. Sedan sussningen efter icke fullt to minuter var fullbordad, försiggick embarkeringen. Ledsagd af de öfriga ångarne gick "Rhea", om bord på hvilken konungen och de öfriga kungliga personerna befunno sig, vidare uppför elfven, utefter hvars stränder stora människoskaror sam ats, samt hälsades, då den med sakta fart nalkades första slussströskeln vid Trollhättan, med kunglig salut från berget. Under regementsmusikens toner gled "Rhea" som det första stora fartyget in i den öppnade slussen samt fortsatte sedan, alltjämt åtföljd af de båda kanalbåtarna, genom de båda återstående slussarne. Vid passerandet landsteg konungen och skref på bergväggen sitt namn, afsedd att senare inhuggas i graniten.

Invigningshögtidligheten försiggick strax ofvanför öfversta slussströskeln vid Akersjöd, där för ändamålet en estrad rests under en med kunglig krona krönt baldakin. På den omgifvande platsen hade en del verkningsfulla dekorativa anordningar vidtagits, hvilka tillika med mängden af vajande blågula dukar gävo ökad glans åt det högtidliga skådespelet, ytterligare förstärkt genom anblicken af de samlade stora fäststämda folkskarorna.

Från landstieningsplatsen begaf sig konungen, åtföljd af hertigen af Södermanland och hertigparet af Västergötland jämte uppvaktningar till den kungliga extraden, till hvi ken därefter vattenfallsstyrelsens chef öfverste F. V. Hansen framträdde och, efter att i stora drag hafva tecknat kanalverkets historia, å vattenfallsstyrelsens vägnar anhöll att konungen täcktes förklara den nya förbindelseleden öppnad och invigd.

Konungen tog därefter till orda, med stark och klangfull stämma uttalande sin glädje öfver att inviga den ombyggda och delvis nyutförda trafikled, som förbinder västerhavet med Sveriges största insjö. Efter att vidare hafva berört betydelsen af den utvidgade samfärdsleden uttalade konungen sitt tack till alla dem, som bidragit till fullbordandet af verket, i främsta rummet Sveriges riksdag, som beviljat medel till detsamma, samt deljämte till alla, såväl chefer, irrenjörer och arbetare, som deltagit i dess utförande.

Sedan konungen därefter förklarar den nya farleden öppnad för trafik, utbrinzade öfverste Hansen ett fyrtydligt lefve för konungen, åtföljd af fanfärer och kungssången, hvarefter ordens- och medaljutdelning ägde rum. Sedan till sist öfverste Hansen mottagit utnämning till generaldirektör för vattenfallsstyrelsen var

invigningshögtidligheten till ända. Man embarkerade åter på ångarne och färden gick nu vidare till Trollhättan, där konungen vid tilläggsplatsen uppvaktades af stadsfullmäktige med dess ordförande i spetsen, samt vidare kanalvägen uppåt genom den nybyggda slussen vid Brinkeberg skulle till Vänersborg där likaledes uppvaktning af stadsfullmäktige ägde rum. Från Vänersborg gick färden med extratåg tillbaka till Trollhättan, där konungen och de öfriga kungliga personerna deltog i den af vattenfallsstyrelsen gifna middagen.

FIG. HVAR 8 DAG. MINNESMEDALJ TILL INVIGNINGEN.

EN MÄRKESDAG I SVERIGES FRÄDLIGA UTVECKLINGS HISTORIA.

1. VY ÖFVER TROLLHÄTTE NYA SLUSSAR. I slussen synas ångarne "Rhea", "Ceres" o. "Trollhätte Kanal".
 2. KONUNGEN JÄMTE ÖFVERSTE HANSEN, åser slussning vid Ström.
 3. ANKOMSTEN TILL TROLLHÄTTE SLUSSAR. Främst "Rhea" med de kungliga, därefter Thuledångaren "Ingeborg", den förste större ångare som passerade slussarne.
 4. VATTENFALLSDIREKTÖREN, ÖFVERSTE HANSEN (X) HÅLLER HÖGTIDSTALET. Med anledning af den riksgämnliga gärning öfverste Hansen i och med detta kanalarbete slutfört, utnämndes han å invigningsdagen till generaldirektör.
 5. KONUNGEN HÅLLER INVIGNINGSTALET.

VÄRLDSKRIGET.

Sensationella tilldragelser förekommo under fjärde oktoberveckan. Den 22 bringade telegrafan meddelande om, att *österrikiske ministerpresidenten greve Stürgkh* blifvit skjuten på en restaurang i Wien af en socialdemokratisk förf. Friedrich Adler. Intresset afledes ett ögonblick från krigsskådeplatserna för att snart åter riktas på olika fronter, där stora händelser utspelades.

På *västfronten* skedde en dramatisk omkastning af situationen, i det vid sidan af den stora Sommeoffensiven fransmännen plötsligen igångsatte en väldig *attack vid Verdun*. Angreppet skedde öfverraskande, ehuru den stegrade intensiteten i luftkriget på Verdunfronten varslade om att något förbereddes. Den 24 rapporterade tyskarne, att deras ställningar öster om Meuse utsattes för den våldsammaste beskjutning af franska artilleriet; den franska kvällskommunikén af samma dag bragte nyheten om, att fransmännen i ett enda tag återeröfrat en betydande terrängsträcka, omfattande *byn och fortet Douaumont* och flera andra starka verk. På en bredd af 7 km. hade fronten skjutits fram till ett djup af 3 km., och samtidigt 5 000 tyskar tagits till fånga. Kuppen förklaras delvis därigenom, att fransmännen doldes af en tät dimma. Från västfrontens öfriga delar ingingo annars inga underrättelser af större intresse. Striderna vid *Somme* pågingo, men dålig väderlek hämmade operationerna, och det enda som uppnåddes var i veckans början en terrängvinst för engelsmännen i riktning mot *Grandcourt-Pys* och för fransmännen i trakten af *Sailly* och söder om *Somme* öster om *Ambosskogen* vid *Chaulnes*.

Österrikes konseljpresident greve Karl von Stürgkh föll den 21 okt vid ett besök i en Wienerrestaurang offer för ett attentat. Gärningmannen, skriftställaren dr Friedrich Adler, som vid tillfället satt i närheten af konseljpresidenten, reste sig plötsligt och aflossade mot honom tre revolverkott. för hvilka den skjutne genast sönk ihop död. Attentatorn blef omedelbart häktad. Medbrottlingar funnos icke.

Man har antagit att den begåguna afskyvärda förbrytelsen skulle vara af politisk art. men åtskilligt talar för att den närmast är att anse som ett dåd af en sinnessjuk fanatiker.

Greve Karl von Stürgkh, som var född 1859, tillhörde genom sin börd den österrikiska feodaladeln. Efter avslutade universitetsstudier inträdde han 1881 i österrikisk stats tjänst och tillhörde under en följd af år undervisningsministeriet. År 1891 insattes han som de stora godsägarnes representant i österrikiska deputeradekammaren, där han slöt sig till den moderata högern.

År 1909 inträdde han som undervisningsminister i kabinettet Bienerth och kvarstod i denna egenskap äfven i den år 1911 bildade nya ministären Gautsch samt trädde, när detta kabinett samma år störtades, i spetsen för en expeditiönsminister. hvilken sedan alltiämt kvarstätt.

Till illustr. å sid. 96.

Den uppburna operettkonstnärinnan fru *Emma Meissner* fylldes den 30 okt. 59 år och blef på bemärkelsedagen, hvars firande förlagts till huvudstaden, föremål för en långt utanför den närmaste familjekretsen nående hyllning, hvilken rik

Referensfotograf. Källa: Ernst Silfverparre. GREFVE STÜRGGH, den i dagarne af en fanatisk socialist lönmördade österrikiske ministerpresidenten.

På *östfronten* voro endast några obetydliga resultat anteckna. Tyskarne från-togo ryssarne en del ställningar vid *Narajovkafloden*. Väster om *Luzk* slogos ryska anfall tillbaka.

Mycket viktiga kampresultat hemburo de förbundna centralmakterna däremot på fronterna kring *Rumänien* och främst i *Dobrudscha*. Här sprängdes det rysk-rumäniska försvaret framför *Cernavoda-Constanza* fullständigt; den viktiga hamnstaden *Constanza* eröfrades redan den 23, och två dagar senare föll äfven *Cernavoda* i Mackensens händer. Öfver 7,000 fångar torde ha tagits under dessa operationer.

Norrifrån fullföljde centralmakternas härar samtidigt sin framryckning, hvarigenom rumänernas ställning hastigt försämrades. Den 24 eröfrade *Falkenhayns* trupper *Predeal*, rumänisk gränsstad söder om *Kronstadt*, som ditiills spärrat närmaste vägen till *Bukarest*. Äfven det rumäniska motståndet söder om *Rotenturmpasset* bröts. Hela situationen antog härmed en mycket hotfull karaktär för rumänerna.

På *italienska fronten* tilldrog sig ingenting af vikt. I *Macedonien* rapporterade serberna nya framgångar norr om *Crnafloden*; västerifrån kommande italenska afdelningar, som landsatts i *Valona*, uppnådde under denna vecka förbindelse med de allierades front.

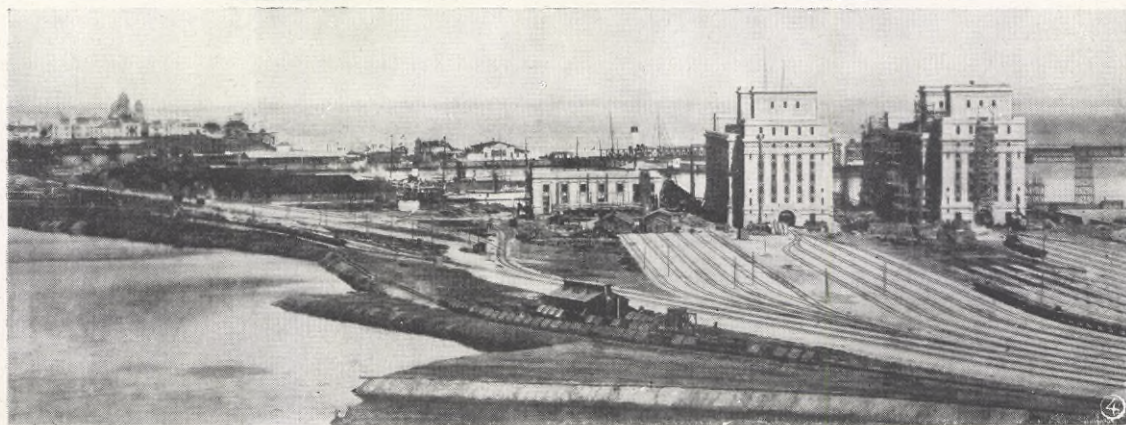
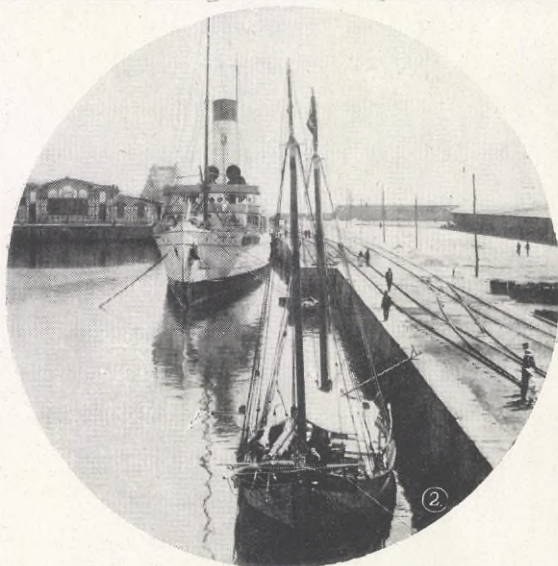
Natten till den 27 gjorde *tsyska torpedbåtar* ett anfall på engelsk-franska fartyg i *Kanalen*. Enligt tyska rapporter blefvo härvid 11 patrullbåtar och 2-3 jagare sänkta, dessutom andra fartyg skadade. Från sjökriget är för öfrigt antecknat det tyska u-båtskrigets fortsatta skärpning, som särskildt kostat *Norge* en mängd nya fartygsförluster.

och öfverströmande hjärtligt återspeglade den sällspordt stora sympati konstnärinnan tillvunnit sig genom sin konst, utmärkt i sig själf och ytterligare understödd af en glänsande apparition, en betagande gracie, en liffull ungdomlighet och ett strålände humör. I öfrigt hänvisa vi till biografi i årg. XV:23. Till illustr. å sid. 96.

Förleden vecka blöds i Stockholm på icke mindre än tre stora premiärer. Måndagen den 23 gaf Intima teatern *Molière's "Den inbillningssjuka"* med *Oscar Baeckström* som gäst i *Argans* roll och fru *Erastoff* som *Toinette*. Biffalet var starkt och teatern kan räkna premiären som sin första stora framgång för säsongen. Följande dag lockade *Svenska teatern* med *Henrik Pontoppidans* och *Hjalmar Bergströms* förträffliga skådespel "Thora van Deken", som fru *Gerda Lundequist-Dahlström* skänkte glans i titelrollen. Och på torsdagen slog *Dramatiska teatern* ut en stor trum med "Judith", som blef en betydande framgång tack vare det mästertliga sätt på hvilket titelrollen utfördes af *Signe Kolt-hoff* och *Holofernes* af *Ivan Hedquist*.

"*Nyfiken stockholmare*" frågar hvilket af de uppgifna porträtten af den å "Dykkeren" omkomne danske löjtnanten *S. A. Christiansen* är det riktiga: det mustaschlösa i *H. 8. D.* eller det mustaschprydda i — en annan veckot skrift. Vi äro i tillfälle upplysa: Det i *H. 8. D.* — från hofifotograf *Elfelt*, *Köpenhamn* — var nu, som alltid, af den person det utgives för; portättet i den andra tidskriften var af dåvarande premiärlöjtnanten *Reckwitz* — sedan länge kapten — och alldeles icke af löjtnant *Christiansen*.

CONSTANZA, RUMÄNIENS HAMNSTAD.

Åttio fotografier.

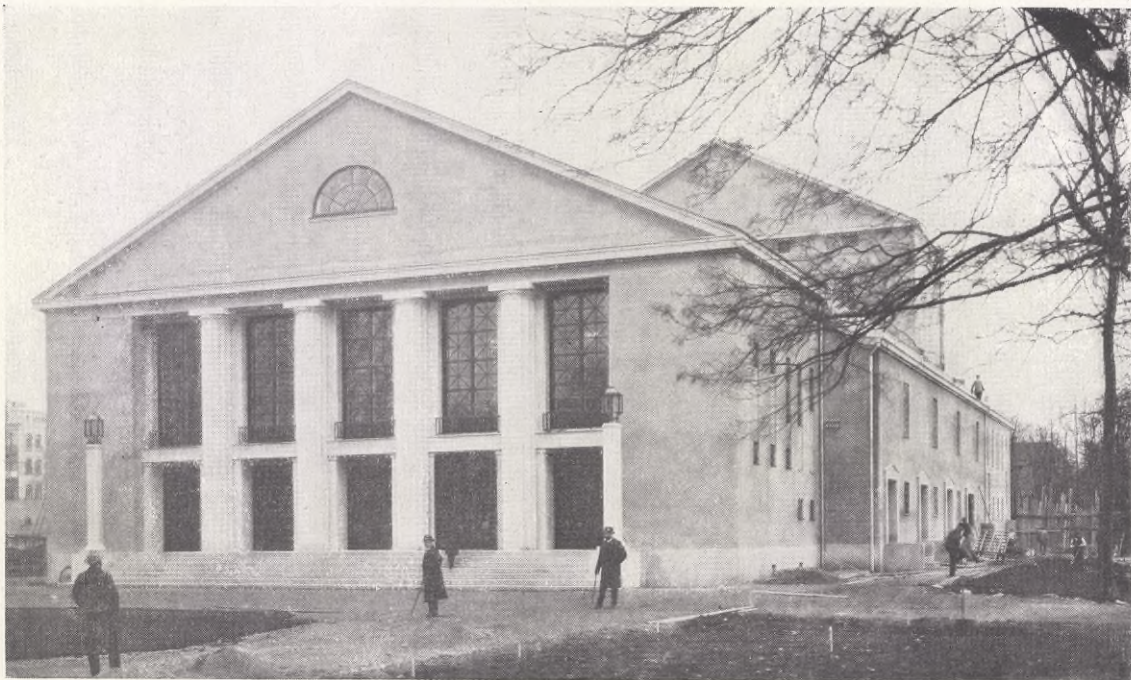
DEN AF MACKSENS ARMEER INTAGNA RUMÄNISKA HAMNSTADEN VID SVARTA HAFVET. 1. Vy af Constanza. 2. Kajen. 3. Den fashionabla badstranden. 4. Hamnen.

Åttio: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sklm.-Gbg.

Den rumäniska hamnstaden *Constanzas intagande*, strax därefter följdt af Cernavodas fall, innebär en framgång af allra största vikt och värde för centralmakterna och deras bundsförvanter. Constanzas betydelse daterar sig från den tidpunkt, då den väldiga broanläggningen öfver Donau vid Cernavoda fullbordades och den mellan denna stad och Constanza befintliga järnvägen medels nämnda bro kunde vinna anknytning med det öfriga rumäniska järnvägsnätet. Staden Constanza blef dämed Rumäniens viktigaste hamnstad, cen-

tralpunkten för dess import och export, stående i regelbunden sjöfartsförbindelse med alla stora hamnar icke blott vid Svarta hafvet utan äfven vid Medelhafvet lik-om också med nordligare europeiska hamnar. Staden, hvars hamnbyggnad, fullbordad år 1902, i anläggning dragit en kostnad af 50 mill. francs är känd för sina vackra parker och stora badanläggningar. Under det nu pågående kriget har nästan hela Rumäniens för landets försvar så viktiga militära import från Ryssland gått öfver Constanza.

MÄRKLIG TEATERBYGGNAD I GÖTEBORG.

HVAR 8 DAGS GÖTEBORGSFOTOGRAF.

LORENSBERGSTEATERN I GÖTEBORG, INVIGD DEN 27 OKT

Klubb: Bengt Sjöversparre.

Allt under det Göteborg tynges af anseendet att vara en dålig teaterstad med en för scenisk konst ointresserad och oförstående publik, för hvilken hr Ranfts sämsta teater är alldeles god nog; under det hufvudstadens teatervärld störes af upprihvande stridigheter; efter det Staten efter mångårigt betänkande afprutat hälften af Göteborgs stads Lotteriansökan om två millioner kronor till en ny stadsteater, uppför en enskild göteborgare en i alla afseenden hypermodern, stor teaterbyggnad och tio andra oförstående medborgare skänka hvardera hundratusen eller tillsammans en million kr. till en ny stadsteater. — Göteborgarne kunna gerna lida för sitt dåliga anseende.

Lorenbergsteatern. Göteborgs fjärde teater, upptog den 27 okt. sin verksamhet med en underfästliga former och inför en representativ publik äfven invigningsföreställning, vid hvilken uppfördes "Ett drömspel" af Strindberg med en därtill af Stenhammar komponerad orkesterr-suite, framförd under ledning af kompositören. En för fästligheten af Bertil Malmberg författad ståtlig prolog framsades af skådespelaren Victor Sjöström. Den nya teatern ligger inne i Lorenbergs parken med hufvudfasaden åt norr och in-

körspporten från Kungssportsaveryen. Uppförd på den svindlande korta tiden af fem månader är den nya teatern näst Operan Sveriges största teater och i fråga om maskinella scenanordningar Nordens modernaste skapelse i sitt slag.

Byggnadens exteriör, hvilken i det närmast saknar alla dekorativa utsmyckningar, ger genom sina enkla lugna linier och sin förnämt utformade hufvudfasad ett tilltalande hehetsintryck. För de inre byggnadsanordningarna har den särskildt i Tyskland under de senaste decennierna vid olika teaterbyggen tillämpade amfiteater typen tjänat som förebild. Salongen, ett vackert formadt rum med af ljusa pilastrar indelade väggfält, öfverspända med safrödt sidan med därå anbringad renessansornamentering, inrymmer en öfre och en nedre amfiteater med tillsammans 1000 sittplatser af bekvämaste typ. Rader förekomma icke. I samma afdelning af byggnaden som salongen befinna sig foyerer, promenoarer och garderob. Scenen hvilken är 16 meter djup och 20 met. bred har som förut nämnts försetts med de modernaste maskintekniska anordningar. Den är sålunda, bl. a., byggd som vridscen och försedd med s. k. horisontalbelysning med en ljusstyrka af 250.000 normalljus från tillsammans ett 70-tal projektörer. Vidare är att märka den fasta rundhorisonten, en cylinderformig vägg i hvit gips, som i scenens fond bilar en ljuset uppsamlande och reflekterande bakgrund, hvilken ger illusionen af fri horisont. — Som byggherre för teatern står dir. för Lorenberg herr Sophus Petersen, hvilken med regissören Stiller vid sin sida äfven kommer att svara för företagens konstnärliga ledning.

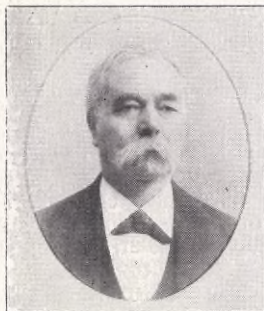

HVAR 8 DAGS GÖTEBORGSFOTOGRAF.

LORENSBERGSTEATERNS BYGGHERRE, DIR. SOPHUS A. PETERSEN (X) OCH DESS UTMÄRKTE ARKITEKT OCH SCENTEKNISKE KONSTRUKTÖR, HR K. M. BENGTSOON.

Klubb: Bengt Sjöversparre.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

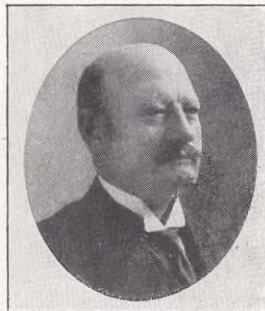
C. O. VON GEDDA.
Friherre. F. d. öfverstelöjtnant
Jönköping. 80 år 1 Nov.*

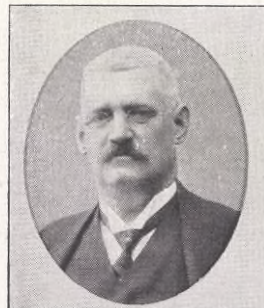
E. F. A. KARLSON.
F. d. Förste Fvingeniör. —
Stockholm. 70 år 25 Okt.*

R. C. H. TORPADIE.
Öfverste. — Stockholm.
60 år 13 Nov.*

K. P. DAHLSTRÖM.
Byråchef. — Stockholm.
55 år 10 Nov.*

G. WENNBERG.
Försäkr.-tjänsteman. — Göte-
borg. 60 år 2 Nov.*

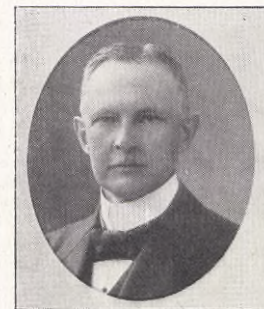
J. L. HOLMING.
Direktör. — Göteborg.
50 år 23 Okt.*

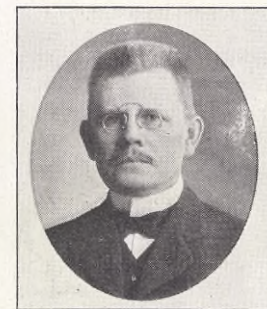
I. O. HOLMER.
Direktör. — Stockholm.
70 år 19 Okt.

J. E. FORSSBLAD
Livrör. — Stockholm.
50 år 23 Okt.

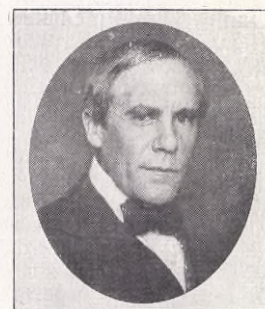
K. B. KJELLMARK.
Fil. Dr. Folkskoleinspektör. —
Malmö. 50 år 29 Okt.*

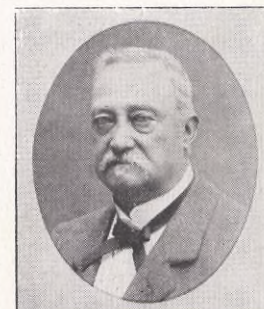
K. A. F. WESSMAN.
Fil. lic. Kämmerare. — Stockholm.
50 år 20 Okt.*

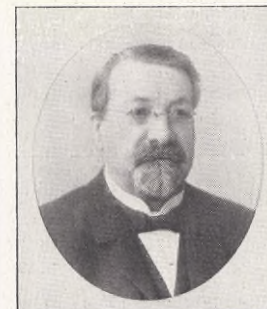
C. S. KRUSE.
Prakt. Läkare. — Göteborg.
50 år 30 Okt.*

C. W. WILHELMSON.
Genremålare. — Stockholm
51 år 12 Nov.*

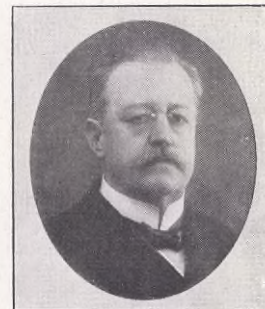
C. E. FLODIN †.
Disponent — Västerås.
F. 44. † 13 Okt.*

J. E. DELIN †.
Grosshandlande. — Gefle.
F. 44. † 16 Okt.*

A. T. HAMMAR †.
Teol. Dr. Kyrkonerde — Gan-
tofta: F. 58. † 17 Okt.*

J. G. ARPI †.
Regementsläkare. — Sala.
F. 58. † 18 Okt.*

* Data å nästa sida.

KONTORIST HANSENS FÄSTMÖ.

FÖR HVAR 8 DAG AF **ARTUR MÖLLER.**

FREDRIK HANSEN kom på så längs första radens korridor.

På diskarna lågo redan en mängd aftonkappor, ulstrar och paletåer i väntan på sina ägare, som inte ville ha sin supé onödigt förhalad. Men de tre voluminösa garderobiärerna sutto ännu halfsofvande i sina bås och observerade inte Hansens artiga hälsning.

Hans näsborrar vidgades mot teaterns säregna luft.

— God afton, herr Starck, halvhviskade han till vaktmästaren framför den dörr, som bar ett stort D, i en viss ton af förtrolighet — hur går det?

— Jo vars — svaret kom något liknöjdt — där är väl såldt för tre fjärdedelar.

Det var inte precis hvad herr Hansen tänkt på; men han nöjde sig med att fråga:

— Är det långt kvar?

— Hm, nja, så där en fem, tio minuter, de är visst vid den där gåsmarschen nu. Herr Hansen kan godt vänta därinne, där är en ledig i hörnet till vänster.

— Tack, tusen tack!

Och Fredrik Hansen gled ljudlöst in genom D. Vaktmästare Starck vände sig om och log med en frysning mot den närmaste af garderobiärerna. Hon besvarade den sömnigt.

Men Hansen stiger in i ett svall af fästliga toner, han ser en stor samling af glada, fästklädda, vackra människor röra sig i lysande dräkter och hans hjärta liksom lyfter sig ett litet stycke i bröstet...

Det tar inte heller en half minut, förrän han funnit henne med kikaren. Hon står på sin vanliga plats i andra ledet bland koristerna, bakom den tjocka hvit- och grönrändiga, som har tre svarta spröt i håret. De vagga i tonsvallet som vasstrån för vinden.

Hansen kan nästan följa i kikaren hur hans fästmörs bröst häver och sänker sig, medan hon stämmer in i refrängen. Och han tycker sig också märka, att hennes ögon stråla...

Ack ja, musiken, det är ju hennes lif.

— Och här, i allt detta glittrande, sirliga, uppslupna, är hon i sitt rätta element.

Hur tyckte han inte, redan första dagen hon kom in på kontoret, och satte sig framför skrifmaskinen sedan hon knäppt på sina svarta ärmskyddare, att hon verkade förklädd furstinna *inkognito*.

Hansen lyssnar. Han tycker sig kunna urskilja hennes röst genom de öfrigas. Ja, nu hör han, hör den aldeles tydligt.

Hans hjärta klappar fortare.

Sedan ridån fallit, går Hansen som vanligt fram och tillbaka utanför sceningången, som vetter åt en sidogränd med en ensam lykta.

Skådespelarne komma ut, en efter en med brådskande steg. Där är fru Skough-Hoffman själf, primadonnan, barhufvad, med sin 40 åriga japoniska prakt inhöljd i hermelinesbrämrad aftonkappa.

Hansen har bliivit presenterad för henne den gång, då han vid en repetition fått komma in bakom scenen. Och han hälsar med plommonstopet ned till knäet.

Primadonnan nickar med en oigenkännande blick på den tunne, oansenlige unge mannen — hvar har hon förut sett denna loppfärgade paletå?

Bland de sista kommer Hansens fästmö, fröken Schröder. Hon strålar, och Hansen får strax del i orsaken.

— Kan du tänka dig hvad fru Hoffman har sagt! Hon kommer direkt fram till mig efter andra akten och frågar efter mitt namn!

Hansen stannade:

— Vet hon inte det!

— Asch, inte kan hon komma ihåg alla. Men hör nu. Vet ni om, att ni har en röst, säger hon. Den skulle det kunna göras någonting af.

— Sa' hon det!

Fröken Schröder nickar blott. Hänryckningen förskönar hennes lilla pikanta ansikte, där de långa mörka ögonfransarna — håret är annars blondt — och den ovanligt röda munnen äro hvad man lägger märke till.

— Då sa du henne väl att du tog lektioner för fru Adlerz?

Fröken Schröders leende slocknar och läpparna knipnas ihop.

— Men det gjorde du väl, Signelilli!

— Ja det gjorde jag. Och då svarte hon: Sluta upp med det i morgon, om ni inte vill ha er röst totalt förstörd. Alla fru Adlerz' elever har tonen nere från magen i stället för hufvudet.

Det lägger sig ett djupt veck mellan Hansens ögonbryn, och hans mungipor dragas ned. Han hakar sig fast vid en tanke:

— Tror du inte, att det kunde vara på skämt.

— Nej du kan tro! Hon sa' det nästan strängt, förresten. Och hon sa' också, hvem jag skulle gå till i stället.

OTTO VON GEDDA U-löjtn. v. Jönk reg. landtmät. ex. 53, v. kommiss. landtmät i Jönk län 64, öfvertelöjtn 90, i reg res 94—1900, v. ordi i styr i Göteborg hand. banks äld.-kontor; led. af centralstyr sedan 06.

EMIL KARLSON. Afg. fr. Tekn inst. 71, fyring. i Lotsstyr. 74, förste fyring. der 91—06, ex. ing. v. Fyring kont. 06—15.

REIMERS TORPADIE. U-löjtn. v. Bohusl reg. 77, kapt. v. Gen.-stab. 91, öfverste i Gen.-stab. res. 14. Led af Krigsvet.-akad.

KARL DAHLSTRÖM. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 83, prakt ing. i Amerika 83—93, assist. v. Tekn. högsk. 94—96, ing. i K. Patentbyrå 94; byråchef i Pat. o. registr.-verket 15. Verkst. dir. i Stockh. ångslups a.-b. 04—14, v. ordi i styr. sedan 15. Styr.-ordi i Svensk Amerik. sällsk. i Stockholm o. i Sv. teknologifören. äfd. f. mekan.

GUSTAF WENNBERG. Efter afslut. skol- o. hand.-studier samt afärsanställn anlade han Jönköpings metallduksväveri, senare öfverlätt ä a b på sin tid stadsullmäktig i Jönk Sedan 01 anst. i Brand- o. liförsäkr. a.-b. Svea, Göteborg, der han sedan 08 är organisatör på liförsäkr.-äfd.

LUDVIG HOLMING. Stud.-ex. 84, afg. fr. Göteborg hand.-inst 86, efter afärsanst. disponent i a.-b. Lana i Göteborg sedan 96; verkst. dir. i Aug. Johansson Mark & Co, a.-b. sedan 02. Styr. led. o. kassaöfvr. i Göteborgs skretsen af Sv. textilindustriöfvr., styr.-led. i Göteborgs text.-fören., styr. led. i a.-b. Lana, Aug. Johansson Mark & Co a.-b. (ordi), Gårda fabr.-a.-b., J. G. Malmsjö a.-b.

EDVIN FORSSBLAD Verkst. dir. o. hufvuddeleg i det af honom 95 etabl. Juteind. a.-b i Stockholm

KNUT KJELLMARK. Stud.-ex 87, fil. dr. 04; folkhögskollär. 99—04, folkskolinspektör i Kronob län 05, i Malmö stad 10—16, utn folkskolinsp i Små. södra inspektionsomr Förestånd. f. Malmö småskolesem. 11—16; led af styr. i Malmö museum. Korrespond. led af Vitt. hist. o. ant. akad. Företagit arkeolog. utgräfn. o. utg. geol. o. arkeol. afhandl.

KARL WESSMAN Stud.-ex. 86, aman. i Stockh. läns sparb. 89, kamrer o. kontorschef där sedan 06. Fil. lic. 98. Kamrer o. sekr. v. Inst. i blinda sedan 97, kamrer v. Seraf. lasar. sedan 05; skattmästare i Stockh. läns hushålln.-sällsk.

CHARLES KRUSE Stud.-ex. 86, med. lic. 98; efter 1900 äisl. utländska studieresor prakt. specialist i Göteborg. Inneh. en mycket anlitad klinik i öron-, näs- o. halssjukd.

KARL WILHELMSON. Stud. i Paris 89—96, förestånd. f. Göteborgs musei rit- o. mål.-skola 98—12, sedan sistn. år målarskola i Stockholm. En af våra främsta samtida målare, företrädd af Nat. museum och Göteborgs museum samt i de förnämsta privatgall. Sersk. hans motv. fr. Bohusläns fiskarbefolkning anses bland det yppersta i hans konst.

KARL FLODIN †. Genomg. Norrköpings tekn. skola o. studerade arkitektur o. bygn.-konst v. Konstakad.; v. fadersns död disp. i Västerås bygg. 86, v. dess ombildn. t. a-b 93 verkst. dir. Mångårig led. af stadsfullm. o. drätselkamm. styr.-led. i sparb. samt jourh. dir. v. Riksb. äld. kontor.

EMIL DELIN †. Utex. fr. Filipstads bergsskola 69, derefter under ett flertal år förestånd. f. jernstillv. v. olika bruk; etabl. egen kolaffär i Gelle 84, numera en af de största i länet. Stadsfullm. 86—08; mångårig led. o. ordi. i drätselkamm.; ordi. i hand. o. söf.-nmd. ordi. i fattigv.-styr., kyrkvård. Jemväl på sin tid ordi. i länets sparv.-styr., styr. i Lifränte o. kap. liförsäkr.-anst., köpmansfören.; ordi. i äld.-styr. i Helsingl. ensk. bank.

AUGUST HAMMAR †. Stud.-ex. 76, prestex. 83, prestv. s. å, docent i prakt. teologi v. Lunds univ. 95; kyrkoherde i Espelöv 01, i Bårslöv o. Fjerrestad 11. Teol. dr. 15.

GUSTAF ARPI †. Stud.-ex. 78, med. lic. 95, bat. läk. v. Heils-reg. s. å, prakt. läk. i Söderhamn 96, reg.-läk. v. Västmanl. trängkår sedan 06. Ord. i Sv. militärläk.-sällsk. i Stockholm 15.

— Jaså, hvem då?

— Sigvald Kruse.

Fröken Schröder stirrade rakt framför sig.

— Operasångaren? Men han är väl ohyggligt dyr!

En dyster nickning var fästmons svar.

— Hvad tror du han kan ta i timmen?

— Han tar sex kronor.

— De fortsätta under tystnad. Det djupa vecket ligger kvar mellan herr Hansens ögonbryn. Vid fröken Schröders port göra de ett slag nedåt den tomma gatan, och hon får på nytt ordagrant återge samtalen med fru Skough-Hoffman.

Så följer en kyss och en kort handtryckning.

Två påbredda smörgåsar och en pilsnerdricka vänta på den lilla koristen.

Men Hansen vandrar hemåt så försjunken i sina tankar, att han i ett gatukors är ytterst nära att bli öfverkörd af en bil.

6 kronor i timmen. Det är precis dubbelt mot hvad fru Adlerz tar. Med två lektioner i veckan gör det lite öfver 50 kr. i månaden.

Det går inte ihop, det är omöjligt.

Men tänk om fru Skough-Hoffman hade rätt. Om Signelill skulle få sin stämma förstörd!

Bilden af fru Skough-Hoffman som hon stått i kväll framme vid rampen, leende, öfverhöljad af blommor, i en gnistrande, djupt nedringad sidenklädning och med en tredubbel pärlcollier kring halsen, stiger fram för Hansen.

Så har han drömt, att också Signelill skall stå en gång.

Och då, när alla jubla mot henne och tusentals blickar hvila i beundran och åtrå på henne, skall han sitta djupt inne i en loge och veta, att hon är blott hans... Att det är till deras, hans och hennes lilla våning, som den väntande bilen skall köra henne.

Detta är Hansens framtidsdröm.

Men om nu Signelill skulle få sin stämma förstörd, hur går det då! Hur går det då med hela hennes framtid vid teatern.

Hansens steg ökas omvedvetet af mörk oro.

Visserligen kan man inte tänka på löneförhöjning ännu på två år. Men det finns kanske ett och annat som man kunde dra in på.

Hansen hyr ett ganska stort rum med två fönster och elektriskt ljus. Men 35 kronor i månaden är för mycket. Han kan få rum för 25, ja 20 kronor i månaden.

Hansen har en last: han röker upp en hel ask cigarett om dagen. Det är onödigt. Han kan i värsta fall röka kritpipa i stället. Det är visserligen inte godt, men så mycket lämpligare för att vänja sig af.

När Hansen kommer upp på sitt stora vackra rum, har han sin kalkyl färdig.

Och han skrufvar af ljuset i längtan efter morgondagen, då han ska tala om för Signelill, att hon får sjunga för Sigvald Kruse.

*

För andra gången står namnet Signe Schröder på Reginateaterns program.

Herr Hansen sitter och läser det gång på gång, medan orkestern intonerar overtyren till Läderlappen.

Det är visserligen inte någon roll i "första planet" den här gången heller. Men det är i alla fall en roll som recensenterna inte helt och hållet kunna hoppa öfver. Både i andra och tredje akten är hon länge inne på scen, och har en mängd repliker utom kupletterna.

Hon är system, husjungfrun-konstnärinnans syser.

Hansen vibrerar af en spänning, som låter första akten förefalla honom onaturligt lång och meningslös.

Med största själföfervinnelse afstår han från att försöka komma in bakom scenen under mellanakten. Hon har så godt som förbjudit honom det. Hon behöfver samla sig och gå igenom läxan en sista gång i sin klädloge.

Ja, ty nu har hon ju egen loge liksom de andra solisterna!

Ändtligen går ridån upp igen. Prinsen hälsar sitt brokiga gästfölje välkomna, den odödliga musiken pärlar och glittrar som just uppslagen champagne... Och innan Hansen vet ordet af, står hans fästmö inne på scenen.

Hon är förtrollande att se på. Den unga barmen häver sig under ett chartreusegrönt silkeflor, och den smärta midjan markeras af ett skarp i orange. Under det har hon en luftig skär, tyllkjol till knäna, och hvita silkesstrumpor...

Ingen på Reginateatern har så höga vrister och så små fötter som fröken Schröder. Det erkändes redan på den tiden hon var korist.

Det är inte bara Hansens kikare, som riktas mot henne. Och han förstår nog hvem den damröst menar, som bakom honom utbrister i ett:

— Är hon inte förtjusande.

På hennes gamla plats, bakom den tjocka gul- och gröna, står nu en ny statist.

Men själf har hon stigit fram ur sin plats i ledet, på vägen till glans och ära, i operettens skimrande sagovärld...

Det måtte väl vara värdt mycket större offer än hvad han kunnat ge.

Hansen vankar åter fram och tillbaka i gränden med den ensamma lyktan.

Märkvärdigt hvad hon dröjer länge i kväll. Hon trodde ju, att hon skulle bli färdig på en kvart. Och nu är klockan öfver half tolf.

Nästan alla ha kommit ut. Alla som Hansson känner igen i alla fall.

Hon kan väl inte ha blifvit sjuk, fått ett svimningsanfall efter spänningen...?

Hansen står i begrepp att stiga upp för trappan, då han möter den gråskäggige nattvakten.

— Hvardt ska herrn ta vägen — och han spärrar vägen för Hansen.

— Jag söker min fästmö, fröken Schröder.

— Här finns ingen kvar mer. Jag skall just släcka lyktan.

— Är inte — fröken Schröder — kvar. Det är omöjligt! Jag har gått här sedan en kvart öfver.

— Jaså. Ja då hade nog fröken farit när herrn kom. Hon for sin väg i en bil med en herre i päls.

På ett litet vindsrum sitter en ung man och snyttar med pannan mot ett bord. På bordet står en liten enkel supé, smör och kallskuret och ett par smårätter, dukad för två.

Han har inte ens brytt sig om att ta af hatten och den loppfärgade paletån.

Plötsligt upphör han att skaka, i yfter hufvudet och stirrar omkring sig.

I hans öron sjunger och ringer det af uppslupna och champagnepärlande melodier. Och han ser ännu röda, gröna och violetta fläckar dansa på de kala väggarna som när man stirrat mot solnedgången.

Hvad det lilla rummet är kalt, och torrtigt och pauvert.

Inte var det någonting för henne, säger herr Hansen till sig själf. Det var väl orimligt begärt att hon skulle komma och supera här, sin stora kväll!

SVENSK SCENKONST.

EMMA MEISSNER, under en lång följd af år hufvudstadens och hela landets högt uppburna operetprimadonna, fyllde den 30 okt. 50 år, därvid den inom sitt område så utomordentliga konstnärinnan i lika hög grad som den personliga vännen blef föremål för en stor och hjärtlig hyllning.

T. v.: "FIAMETTA" 1906.
Mellerst: FRU EMMA MEISSNER, efter ett i dagarne taget porträtt. Text å sid. 90. Foto. Karnell, Gbg.

"FILM-DROTTNINGEN"
1914.

Foto. Jäger, Sthlm. Kildat: Enigt Silfverparra.
"THORA VAN DEKEN" PÅ SVENSKA TEATERN I STOCKHOLM. Fruarne Gerda Lundequist-Dahlström och Tora Teje.

Foto. Jäger, Sthlm.
"DEN INBILNINGSSJUKE" PÅ INTIMA TEATERN I STOCKHOLM. Herr Oscar Bäckström och Fru Erastoff.

Ljtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ootkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.